

**Міністерство освіти і науки
Сумський державний університет**

**Рішення Ради із забезпечення якості вищої освіти
від 22 жовтня 2025 року з питання:**

**«Стан та основні тенденції розвитку неформальної освіти в Сумському
державному університеті»**

Розглянувши питання: «Стан та основні тенденції розвитку неформальної освіти в Сумському державному університеті», Рада із забезпечення якості вищої освіти (далі – Рада з якості) відзначає, що з урахуванням загальнодержавної нормативної бази, в СумДУ здійснювалася процедура визнання та перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на основі сформованого внутрішньоуніверситетського нормативного акту, а саме Порядку визнання у Сумському державному університеті результатів неформального та/або інформального навчання здобувачів (версія 03), введеного в дію наказом ректора № 1034-I від 13.10.2025 р.

Світові тенденції неформальної освіти охоплюють зростання популярності онлайн-навчання, гнучкість та адаптивність освітніх програм, фокус на практичних навичках (професійні курси, стажування) та розвиток громадянської освіти.

Навчальна діяльність у системі неформальної освіти характеризується високим рівнем мотивації, усвідомленою потребою в засвоєнні знань та вмінь, тобто можливістю отримання «самоспрямованих знань та вмінь». Відповідно до поставлених завдань, неформальна освіта реалізується через заплановані з точки зору цілей і часу навчання заходи та програми, спрямовані на професійну підготовку, розвиток різного виду компетентностей, професійної майстерності, м'яких навичок, створення демократичного суспільства, виховання громадянина тощо.

Умови воєнного стану змінюють підходи до освіти. СумДУ, як університет прифронтового регіону, активно розвиває неформальну та інформальну освіту як інструмент стійкості, згуртованості та розвитку компетентностей студентів і викладачів.

Рада з якості відмічає позитивний вплив сформованої нормативної бази СумДУ з неформальної освіти на активізацію роботи щодо участі здобувачів СумДУ в заходах неформальної освіти та констатує такі формалізовані результати:

- динаміка залучення здобувачів до участі в заходах неформальної освіти є позитивною. Так, у 2024/2025 н.р. кількість оформлених освітніх декларацій про перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, зросла в 1,6 рази порівняно з 2022/2023 н.р., а порівняно з 2019/2020 р. – у 12,6 рази;
- наявний широкий перелік заходів неформальної освіти (тренінги, семінари, неакадемічні обміни, професійні школи тощо), до участі в яких залучаються здобувачі;

- наявний широкий перелік видів навчальної роботи (окремі теми, індивідуальні завдання тощо) здобувачів, що перезараховуються за результатами участі у заходах неформальної освіти;
- участь здобувачів у заходах неформальної освіти має ознаки масового явища на системній основі.

Водночас слід зазначити наступні суттєві особливості розвитку неформальної освіти в університеті:

- незважаючи на позитивну динаміку залучення здобувачів до участі у заходах неформальної освіти, рівень їх залучення залишається низьким (в середньому по СумДУ складає біля 1% від контингенту);
- участь здобувачів у заходах неформальної освіти забезпечується переважно ініціативою викладача в межах організації самостійної роботи з дисципліни, рідше – власною ініціативою здобувача;
- відсутність системи, що інтегрує неформальну та інформальну освіту в освітню екосистему СумДУ, яка направлена на підвищення практичної готовності студентів, сприяння працевлаштуванню тощо.

Виходячи з викладеного, Рада з якості ухвалила:

1. Директорам інститутів, деканам факультетів організувати проведення методичних семінарів на кафедрах щодо використання неформальної та/або інформальної освіти в освітньому процесі з метою активізації впровадження неформальної освіти при викладанні дисциплін.

Відповідальні: директори інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом 2025/2026 н.р.

2. Завідувачам кафедр організувати роботу з формування рекомендацій щодо використання при викладанні дисциплін міжнародних, прикладних, спеціалізованих зовнішніх інформаційних ресурсів з метою опрацювання їх студентами та підвищення їх професійних компетентностей.

Відповідальні: завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом 2025/2026 н.р.

3. Запропонувати органам студентського самоврядування та профспілковій організації студентів розглянути питання створення в СумДУ центру неформальної освіти, діяльність якого буде спрямована на інформування, організацію та проведення заходів, курсів, хакатонів, тренінгів для розвитку інших загальних компетентностей.

Відповідальні: начальник НВ Чортюк Ю.В., Шахова М.Ю., Крисько А.С.

Термін виконання: до 01.03.2026 р.

Голова ради з якості

Анатолій ВАСИЛЬСВ

Вчений секретар

Ольга ДЕЙНЕКА